

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Historia instytucji politycznych (Wykład), PG_00147585						
Kierunek studiów	Politologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Politologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Valentyna Hodlevska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Krzysztof Piekarski				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		45.0	75
Cel przedmiotu	Zaznajomienie studenta z historią powszechną ustrojów państwowych od despotii starożytnego Wschodu po współczesną republikę parlamentarną na wybranych przykładach z dziejów Europy, świata islamu i Dalekiego Wschodu.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[POLMU2_K07] Potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny.	Student: - znajduje argumenty za braniem udziału w życiu politycznym społeczeństwa obywatelskiego na różnych poziomach partycypacji oraz potrafi przewidywać skutki takiej aktywności, - potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności poszerzone o wymiar interdyscyplinarny.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[POLMU2_U09] Umie wskazywać uwarunkowania ewolucji systemów politycznych właściwie dobierając źródła, dokonując ich krytycznej oceny, analizy i syntezy oraz twórczo interpretując i przekazując posiadaną wiedzę, również przy wykorzystaniu zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.	Student: - rozpoznaje złożoności mechanizmów władzy politycznej, - wskazuje determinanty ewolucji systemów politycznych, - rozpoznaje relacje między organizacjami i instytucjami politycznymi w skali krajowej i międzynarodowej.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[POLMU2_U02] Ma umiejętność analizowania mechanizmów władzy politycznej.	Student: - rozpoznaje złożoności mechanizmów władzy politycznej, - wskazuje determinanty ewolucji systemów politycznych, - rozpoznaje relacje między organizacjami i instytucjami politycznymi w skali krajowej i międzynarodowej.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[POLMU2_K02] Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia zawodowego oraz dokonuje samooceny własnych kompetencji określających jego miejsce i rolę na rynku pracy.	Student: - znajduje argumenty za braniem udziału w życiu politycznym społeczeństwa obywatelskiego na różnych poziomach partycypacji oraz potrafi przewidywać skutki takiej aktywności, - potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności poszerzone o wymiar interdyscyplinarny.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[POLMU2_W04] W zaawansowanym stopniu zna mechanizmy funkcjonowania władzy politycznej.	Student: - wymienia mechanizmy funkcjonowania władzy politycznej w różnych okresach historycznych, - opisuje mechanizmy partycypacji politycznej w perspektywie historycznej i współczesnej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[POLMU2_W11] Ma zaawansowaną wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania współczesnych systemów politycznych.	Student: - wymienia mechanizmy funkcjonowania władzy politycznej w różnych okresach historycznych, - opisuje mechanizmy partycypacji politycznej w perspektywie historycznej i współczesnej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[POLMU2_W10] Ma zaawansowaną wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania Unii Europejskiej i innych organizacji międzynarodowych, w tym i o towarzyszącym im uwarunkowaniach ekonomicznych, prawnych i etycznych.	Student: - wymienia mechanizmy funkcjonowania władzy politycznej w różnych okresach historycznych, - opisuje mechanizmy partycypacji politycznej w perspektywie historycznej i współczesnej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[POLMU2_U01] Potrafi opisać i ocenić życie polityczne z perspektywy różnych ujęć teoretycznych i doktrynalnych.	Student: - rozpoznaje złożoności mechanizmów władzy politycznej, - wskazuje determinanty ewolucji systemów politycznych, - rozpoznaje relacje między organizacjami i instytucjami politycznymi w skali krajowej i międzynarodowej.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Podczas wykładu na wybranych przykładach omówione zostaną procesy kształtowania się i ewolucji różnych form ustrojowych. Poruszony zostanie problem genezy państwa jako specyficznej formy organizacji politycznej w czwartym tysiącleciu p.n.e., która zostanie skonfrontowana z niepaństwowymi modelami wspólnoty (np. plemiennej i klanowej). Po prezentacji kilkunastu teorii genezy państwa nastąpi przegląd starożytnych form państwowości, od despotii starożytnego Wschodu, imperium perskiego przez grecką polis, po republikański i monarchiczny Rzym. Kolejny blok tematyczny poświęcony będzie historii instytucji politycznych średniowiecznej Europy od państw barbarzyńskich powstałych po upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego aż po ukształtowanie się modelu feudalnego. Odrębne wykłady dotyczyć będą ewolucji instytucji politycznych Bizancjum, Kalifatu, Chin, Japonii, a także Rusi Kijowskiej, Rusi Moskiewskiej i Cesarstwa Rosyjskiego. Kurs zostanie zwieńczony rozważaniami na temat procesów formowania się ustrojów nowożytnej Europy zarówno form ustrojowych bliskich absolutyzmowi, jak i monarchii konstytucyjnych i republik parlamentarnych.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	obecność podczas wykładów	80.0%	50.0%
	egzamin	51.0%	50.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	J. Baszkiewicz, Powszechna Historia ustrojów państwowych, Warszawa 2002. J. Baszkiewicz, Państwo, rewolucja, kultura polityczna, Warszawa 2009. L. Bazylow, P. Wieczorkiewicz, Historia Rosji, Wrocław 2005. A. Skrzypek, Historia społeczna Europy XIX i XX wieku, Poznań 2009.	
	Uzupełniająca lista lektur	K. A. Wojtaszczyk, W. Jakubowski (red.), Społeczeństwo i polityka. Podstawy nauk politycznych, Warszawa 2003. K. Krasowski, M. Krzymkowski, K. Sikorska-Dzięgielewska, J. Walachowicz, Historia ustroju państwa, Poznań 1994. Historia państwa i prawa. Wybór tekstów źródłowych, oprac. A. Gulczyński, B. Lesiński, J. Walachowicz, J. Wiewiorowski, pod red. B. Lesińskiego, Poznań 1995. M. H. Hansen, Demokracja ateńska w czasach Demostenesa. Struktura, zasady i ideologia, Warszawa 1999. A. Chwalba, Historia powszechna. Wiek XIX, Warszawa 2009. R. Michałowski, Historia powszechna. Średniowiecze, Warszawa 2009	
	Adresy eZasobów		

Przykładowe zagadnienia/
przykładowe pytania/
realizowane zadania

1. Instytucje polityczne, ich rola i miejsce w systemie politycznym.
2. Polityczno-prawne teorie pochodzenia i istoty państwa.
3. Powstanie starożytnej państwowości wschodniej (Starożytny Egipt, Starożytny Babilon, Starohebrajska państwowość, Starożytne Indie, Starożytna Chiny).
4. Funkcje starożytnych państw.
5. Aparat państwowy krajów Starożytnego Wschodu.
6. Powstanie państwa na południu Europy (w Atenach, Sparcie, Rzymie).
7. Tworzenie instytucji politycznych w państwach na południu Europy (w Atenach, Sparcie, Rzymie - republika).
8. Aparat państwowy monarchicznego Rzymu.
9. Rzym od polis do imperium.
10. Principat: instytucje polityczne Rzymu.
11. Dominat: instytucje polityczne Rzymu.
12. Tworzenie instytucji politycznych w Imperium Wschodniorzymskim (Bizantyjskim).
13. Główne cechy feudalizmu w krajach Europy.
14. Wczesnofeudalne państwo w krajach Europy (Państwo Franków i Anglosasów).
15. Tworzenie instytucji politycznych w monarchiach lennych (we Francji, w Niemczech, w Anglii).
16. Tworzenie instytucji politycznych w monarchiach stanowo-reprezentacyjnych (we Francji, w Niemczech, w Anglii).
17. Tworzenie instytucji politycznych w monarchiach absolutnych (we Francji, w Niemczech, w Anglii).
18. Główne cechy wschodniego feudalizmu.
19. Tworzenie instytucji politycznych w feudalnych państwach Dalekiego Wschodu (Chiny, Japońskie państwo feudalne).
20. Tworzenie instytucji politycznych w państwach muzułmańskich (Kalifat arabski, Sułtanat turecki (Imperium Osmańskie)).
21. Wczesne rewolucje i ich wpływ na powstanie państwa nowego typu.
22. Rewolucja holenderska XVI w. i jej wpływ na tworzenie instytucji politycznych.
23. Angielska rewolucja XVII w. i jej wpływ na tworzenie instytucji politycznych.
24. Rewolucje ostatniej ćwierci XVIII wieku i ich wpływ na powstanie nowego typu państwa.
25. Rewolucja amerykańska XVIII w. i jej wpływ na powstanie nowego typu państwa.
26. Rewolucja francuska XVIII i jej wpływ na tworzenie instytucji politycznych.
27. Rewolucje w środku XIX wieku i ich wpływ na kształtowanie się nowego typu państwa.
28. Rewolucja w Niemczech w środku XIX wieku i jej wpływ na tworzenie instytucji politycznych.
29. Powstawanie i rozwój państwa nowego typu w krajach Dalekiego Wschodu kon. XIX-XX wiek (Państwo japońskie, Chińskie państwo).
30. Państwo w krajach Bliskiego Wschodu kon. XIX-XX wiek (Republika Turecka, Arabia Saudyjska,

	Bahrajn, Kuwejt).
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.